

**Vakok Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Óvodája,
Általános Iskolája, Szakiskolája, Készségfejlesztő Iskolája, Fejlesztő
Nevelés-Oktatást Végző Iskolája, Kollégiuma és Gyermekotthona**

Helyi tanterv

Átdolgozta: Katzenbach Jolanta Teresa, Szemerei Éva

Életvitel és gyakorlat

Vizuális kultúra tantárgyat kiváltó tantárgy

A vizuális kultúra tantárgy tanítása látás hiányában nem megvalósítható.

A tantárgyra felhasználható órakeretet a 1-8. évfolyamon - A súlyos mértékben látássérült tanulók önállóságra nevelésére használjuk fel. Az önálló életvezetéshez szükséges eszközök, speciális eszközök megismerése, ezek rendeltetésszerű használata, valamint a különböző tevékenységek végzésének készségszintre emelése minden évfolyamon átívelő, kiemelt fontosságú gyógypedagógiai feladat.

Mіндеzek során a tanulók lehetőséget kapnak olyan tevékenységek, életvezetési technikák megalapozására, illetve fokozatos fejlesztésére, s ezeknek a személyiségbe való beépülésére, melyek – a látássérülés miatt, az esetleges családi attitűd ellenében – elősegítik a sikeres, harmonikus társadalmi integrálódást.

Az **életvitel és gyakorlat** című tantárgy az önálló életre való felkészítést, a problémamegoldó gondolkodást, a saját megtapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melyet a tanórákon, elméleti és gyakorlati foglalkozásokon a legmodernebb technikákkal hajtja végre.

A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, a megszerzett ismeretek alkalmazása, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltség tartalom leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

Kommunikációs kompetenciák: A tantárgy tanulása során a tanuló meglévő tudását, tapasztalatait, elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütköztetheti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre. Kiemelt jelentőségű a szaknyelv használata, a szakkifejezések helyes és szakszerű alkalmazása. Megtanulja önállóan, biztonságosan és rendeltetésszerűen használni a speciális eszközöket, valamint a látássérültek számára kidolgozott technikákat. A tantárgy elméleti részét megtanulja szóban megfogalmazni, előadni. A tantárgy történeti ismeretei hozzájárulnak régi korokban használt – esetleg tájegységenként eltérő – tárgyak, eszközök vagy technikák más-más elnevezéseinek megismeréséhez és elsajátításához, amelyen keresztül bemutatható a gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó nyelvhasználat gazdagsága, árnyaltsága és a tájnyelvi értékek.

Digitális kompetenciák: A tantárgy olyan értékrendet közvetít, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanuló elsajátítja az alapvető technikákat ahhoz, hogy az információ hitelességét és megbízhatóságát értékelni tudja. Az életvitel és gyakorlat a különböző tevékenységek, munkafolyamatok, technológiák algoritmizálásával támogatja a digitális tervezői kompetenciákat, hozzájárul a rendszerszintű gondolkodáshoz.

Matematikai, gondolkodási kompetenciák: Az életvitel és gyakorlat, ill. a technika és tervezés a természettudományos tantárgyak – környezetismeret, természettudomány 5–6. évfolyam – előkészítésében, valamint azok bevezetését követően a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszer alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A tanuló az anyaghasználat, az eszközök, a technológiák fejlődésének követésével, a változások hatásainak elemzésével értékeli környezete állapotát, életvitelét.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tantárgy változatos tevékenységeken keresztül ad lehetőséget a praktikus feladatmegoldó képesség fejlesztésére, valamint a kedvelt, sikerélményt nyújtó tevékenységi területek azonosítására, ezzel segítve a tanuló pályaválasztási döntését is. A tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez. A kreatív alkotás készségei tekintetében fejlesztési lehetőséget biztosít a különböző tárgyak és működőképese eszközök tanulói tervezésére. Az emberek mindennapi életét átalakító jelentős technikai találmányok történetének és az emberi életre gyakorolt hatásának megismerése hozzájárul a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tantárgyi keretekben végzett tevékenységek elősegítik, hogy a tanulók számára olyan munkavállalói és vállalkozói készségek fejlesztésére nyíljon lehetőség, mint a tervezés, szervezés, irányítás, tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és kockázatvállalás, az egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés, felelősségvállalás. Ezek a készségek alapvető alkalmazkodási lehetőséget biztosítanak a szakmák gyorsan változó világában történő eligazodáshoz. A tevékenységek során szerzett munkatapasztalat hozzájárul, hogy a továbbtanulás és a pályaválasztás kapcsán helyes önismerettel rendelkezzen és a számára legmegfelelőbb szakmát tudja majd kiválasztani, valamint annak a szükséges és fontos attitűdnek a kialakításához, hogy a tanulás egy élethosszig tartó folyamat.

Célunk a tanulók probléma megoldási készségeinek fejlesztése, hogy az életükben felmerülő komplex gyakorlati problémáikra minél jobban reagáljanak. A tanulók a tanulási folyamat során használható (működő, megehető, felvehető stb.) produktumokat hoznak létre valódi anyagokból, ezekhez az adott életkorban biztonságosan használható szerszámokat, eszközöket alkalmazva.

A tantárgy sajátossága, hogy a tanórai tevékenység gyakorlatközpontú; kiemelkedő jellemzője, hogy a tanulási folyamatban központi szerepet kap az ismereteken túlmutató tudásalkalmazás, ezért az értékelés elsősorban az alkotó folyamatra, a munkavégzési szokásokra, az elkészült produktumra irányul, és jelentős szerepet kap benne az elért sikerek, eredmények kiemelése, a pozitív megerősítés.

A tantárgy tanulása és tanítása során célszerű alkalmazni azokat a közismereti tárgyak tanulása során elsajátított ismereteket, amelyek segíthetnek a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Olyan cselekvőképesség kialakítása a cél, amelynek mozgatója a felelősségérzet és az elköteleződés, alapja pedig a megfelelő autonómia és nyitottság, megoldási komplexitás.

A tantárgy struktúrájában rugalmas, elsősorban cselekvésre épít és tanuló centrikus. A megszerezhető tudás alkalmazható, s ezzel lehetővé teszi a mindennapi életben használható és hasznos készségek kialakítását és a munka világában való alkalmazását.

5–6. évfolyam

Ezen kétéves szakasz tevékenységei az 1–4. évfolyamon kialakult motivációs bázisra, anyagismeretre, szerszám- és hagyományos, adaptált, ill. és speciális eszközhasználatra építenek. Minden témakörben átfogó rendezőelv a múlt–jelen–jövő együttállása. Tevékenységeik során a tanulók vizsgálják, hogy a múltban ezt hogyan végezték az emberek, megismerkednek hagyományainkkal, értékeinkkel. A múlt örökségén túl megismerik, melyek, milyenek a mai lehetőségeink, milyenek a jövőbeni kilátásaink. Ez a szemléletmód alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket a változások értéként, lehetőségként történő kezelésére.

Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészségtudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenség alapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket az intézménynek, a fenntartónak kell biztosítania. Kiemelten fontos a biztonságos, látássérültek részére akadálymentesített munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tevő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetőek.

A pályaorientáció keretében javasolt – akár a tanórai vagy más, témanapokhoz kötődő időkeretben – a tantárgy tartalmához igazodóan tanévenként üzem-, munkahely-látogatás szervezése.

Az 5–6. évfolyamon az életvitel és gyakorlat tantárggyal alapóraszám: 34 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Általános ismeretek	4
Önellátás	6
Otthon - lakás – háztartás	8
Tankönyvhai tevékenységek – ünnepek, jeles napok	12
Speciális és adaptált eszközök használata	4
Összes óraszám:	34

TÉMAKÖR: Általános ismeretek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Biztonságosan és egyre önállóbban tájékozódik és közlekedik az iskolai és külső intézményei helyszínein pl. bolt, piac, posta stb.
- Feltérképezi a termeket, megismeri a látási, tapintási, hallási és szaglási támpontokat.
- Megismerkedik a közlekedési útvonalakkal. Biztonságosan kerüli el az útjába kerülő akadályokat
- Meglévő érzékszervek segítségével szakszerűen keresi, megtalálja, beazonosítja, megkülönbözteti az új, még nem használt tárgyakat az asztalon és a földön
- Ismeri és használja az osztályban, mosdóban, ebédlőben és más termekben elhelyezett jelöléseket, megjelölt tárgyakat
- Tudja, hol van a helye a személyesen és a közösen használt eszközöknek az osztályában és kollégium hálójában, ahol mindig meg tudja találni és vissza is tudja majd tenni a megjelölt helyre

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség ismerete
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és a végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok kialakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- Tájékozódás nagy és kis térben. Védőtartások alkalmazása
- Ismerkedés új anyagokkal, tárgyakkal, eszközökkel, ill. azok rendeltetésszerű használatával és elhelyezésükkel
- Környezettudatosság szempontjai alapján történő döntéshozatal a megismert anyagok használata során
- Együttműködő képesség kialakítása és erősítése a társakkal és a felnőttekkel
- Véleményformálás a társakkal való közös tevékenység során
- Szókincs bővítése
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

FOGALMAK

új osztály, új terem, új belső – külső helyszín, térkép, makett, berendezés, tér, közlekedési útvonalak, látási, tapintási, hallási, szaglási támpontok, új formák, felületek, jel, jelölés, egyéni tapintható minták és jelölések

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Tájékozódás és közlekedés házon belüli és külső helyszíneken, intézményekben
- Látási, tapintási, hallási és szaglási támpontok keresése
- Optimális, biztonságos közlekedési útvonalak tervezése az iskola környékén
- Ismerkedés az új, életvitellel kapcsolatos tárgyakkal, eszközökkel
- Állandó helyük ismerete
- Rendszerezés
- Személyesen és közösen használt tárgyak jelölése
- Jelölési eszközök használata
- Tárgyak szisztematikus keresése az asztalon és a földön
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása
- Az alig- és gyengénlátó tanulók esetében:
 - Eszközök vizuális jelölése
 - Színkontrasztos tárgyak használata
 - Szakszerű megvilágítás használata
 - Optikai segédeszközök használata

TÉMAKÖR: Tisztálkodás, önellátás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Bővíti a személyi higiénéjével kapcsolatos ismereteit
- Tisztában van a személyes higiénia fontosságával, az egészségre gyakorolt hatásával
- Ismeri a mindennapokban használt tisztálkodási és ápolószereket
- Megismerkedik a beszerzési forrásokkal és az árakkal
- Otthon és a kollégiumban tud ágyneműt felhúzni és ágyazni

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok kialakítása, izomerő fejlesztése

- Finommotorika fejlesztése: minden ujj, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- Egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása
- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a fürdőszobában és a hálóban
- Ismerkedés új tisztálkodási szerekkel, (intimhigiénia, szőrtelenítés eszközei, kamaszkori arcápolás)
- Ágyneműfelhúzás
- Hálószoza szellőztetése
- Együttműködő képesség kialakítása és erősítése
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése

FOGALMAK

személyes higiénia: kéz, szem, száj, arc, test ápolása, intim higiénia: intimbetét, tampon, tisztasági betét, intim szappan, gyanta, epilálás, arcmosó, dezodorok, krémek, igényesség, tisztálkodási és ápolási eszközök, szerek, mosás, mosószer, adagolás, hálószoza szellőztetése, ruhacsipesz, zokni párosító, fregoli, szárító, vállfa, akasztó

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Személyes higiénia: kéz, arc, szem, száj, haj, test ápolása
- Intim higiénia
- Ápolószerek, eszközök használata
- Kézi és gépi mosás a kollégiumban
- Mosószer használata
- Ruhák teregetése, csipesz használata
- Ruhahajtogatás
- Rendrakás a saját ruhásszekrényben
- Vállfák használata
- Hétköznapi és alkalmi ruhák kiválasztása
- Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés kiválasztása
- Ruhadarabok összeillesztése szín, minta, stílus szerint
- Cipő tisztítása
- Ágynemű felhúzása, ágyazás
- Hálószoza szellőztetése
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

TÉMAKÖR: Otthon - lakás - háztartás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 8

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában van a saját környezetében a tisztaság fontosságával
- A saját környezetében, szobájában rendet tud rakni
- Ki tudja a saját, otthoni szekrényét takarítani
- Tudja, hová lehet szelektíven gyűjteni a papírt, a műanyagot és a használt elemeket
- Használ pénzfelismerő applikációt
- Meg tudja különböztetni a magyar bankjegyeket. Ki tud számolni konkrét összeget, majd elhelyezi azt a pénztárcában
- Önállóan kezeli a zsebpénzét, jól gazdálkodik vele
- Részt vesz családi bevásárlásokban
- Ismerkedik új árukkal és árakkal
- Tudja hol és mit kell vásárolni az otthoni háztartásba

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Új fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok alakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – száj, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Környezettudatosságra, igényességre nevelés
- Családon belüli feladatok megosztása és felelősségvállalás fejlesztése, megerősítése
- A takarékoság iránti igény fejlesztése
- Együttműködő képesség kialakítása és erősítése
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

FOGALMAK

Jó körülmények, kényelem, igényes környezet, heti takarítás, nagytakarítás, porszívó, szívófej, partvis, söprű, felmosó eszközök, mosás, mosószeres adagoló, lakás díszítése, virágok gondozása, pénzfelismerő applikáció, bankjegy, érték, vásárlási érték, áruk, árak

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Napi takarítás, heti takarítás, nagytakarítás: technikák, módszerek
- Rendrakás saját szobában, iskolai hálóban
- Takarítási technikák, módszerek, tisztítószer használata, adagolása
- Szisztematikusan végzett mozdulatok kialakítása és gyakorlása
- Összegyűlt szemét szelektív gyűjtése
- Lakás díszítése
- Virágok ültetése, ápolása
- Bankjegyek ismerete, kiszámolása, pénztárcában történő elhelyezése, pénztárca használata
- Felkészítés az otthoni háztartásba való tudatos vásárlásra
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

TÉMAKÖR: Tankonyhai tevékenységek

JAVASOLT ÓRASZÁM: 12

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Biztonságosan és önállóan tájékozódik és közlekedik a tankonyhában
- Ismeri a tankonyha felépítését, berendezését és eszközeit
- Tudja mit jelent az „akadálymentesítés a tankonyhában”
- Tisztában van a tankonyhában lévő veszélyekkel. Betartja a biztonsági szabályokat
- Felismeri, hogy egy élelmiszer friss vagy nem, milyen szavatossági idővel rendelkezik, és tudja, hogyan kell azt biztonságosan tárolni
- Mindig tiszta kézzel dolgozik a tankonyhában
- Képes előkészíteni a szükséges eszközöket és nyersanyagokat. Ismeri a tevékenység végzésének a sorrendjét, a sorrendiséget.
- Folyamatosan ismerkedik újabb és újabb receptekkel
- Le tudja írni braille-ben a recepteket. Megismeri a számítógép hangos programjait, amelyek felolvassák a recept szövegét
- Ismeri az adott recepthez tartozó alapanyagokat
- Ismeri a szezonális és ünnepi ételeket
- Tudja kedvenc ételeinek összetevőit és elkészítési módját
- Kis segítséggel, egyre önállóbban készíti el az ételeket és italokat
- Balesetmentesen mosogat
- Megismeri a táplálkozás történetét, múlt és jelen étkezési szokásait, tájjellegű ételeket

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok kialakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – száj, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás, ízlelés
- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a tankonyhában
- Veszélyek kerülése, biztonsági szabályok betartása
- A táplálkozás jelentőségének értelmezése és az egészségtudatosság szerepe az életvitelben
- Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozásban
- Kezdeményező és kitartó munkavégzés
- Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben
- Élelmiszerek, ételek, tápanyagok
- Konyhatechnikai eljárások
- A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai
- A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai
- Az ételkészítés folyamata
- Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei
- Biztonságos ételkészítés-, ételkészítés, étel
- A magyar konyha értékei, hagyományai
- Múlt és jelen étkezési szokásai
- Hungarikumok, tájjellegű ételek
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások
- Ital és étel önálló készítésének élménye
- Tapasztalatszerzés
- Az egészséges táplálkozás szabályai
- Az iskolai üzemi konyha berendezése, működése
- Együttműködő képesség kialakítása az iskolatársakkal
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

FOGALMAK

táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tézstalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek, étrendek, étkezési szokások ma és a múltban, akadálymentesítés a tankonyhában, hungarikumok

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a tankonyhában
- Biztonsági szabályok betartása
- Konyhai higiénia: kézmosás, bekötött haj
- Ismerkedés szezonális gyümölcsökkel és zöldségekkel
- Ital és étel előkészítési technológiák: dobozok, zacskók bontása, flakonok, tubusok, konzervek biztonságos nyitása, kicsomagolás, mosás, pucolás, kenés, öntés, vágás, aprítás, reszelés
- Mérés, adagolás
- Konyhai beszélő mérleg használata
- Receptolvasás, leírás különböző technikákkal, - braille, diktafon számítógép
- Ismerkedés villanytűzhellyel
- Meleg folyadék öntése folyadékszintjelző eszközökkel
- Összetettebb ételek készítése segítséggel: leves, főzelék, burgonya főzése
- Ünnepi ételek, ünnepi készülődés – születésnap, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja
- Mosogatás
- Látogatás az iskolai üzemi konyhában
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

TÉMAKÖR: Speciális és adaptált eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Megismerkedik speciális és adaptált eszközökkel
- Az életvitel területén tudja rendeltetésszerűen használni a speciális és a digitális eszközöket
- Tud elemet cserélni az eszközökben
- Ismeri a tárgyak beszerzési forrását és árát

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és a végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok alakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló erősítése
- Különböző koordinációk fejlesztése: kéz - kéz, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)

- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- Eszközök működése, használata, megóvása
- Ismeret, információk szerzése és felhasználása digitális eszközök segítségével
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

Fogalmak

tárgyak azonosítása, felismerése digitális eszközök segítségével, hagyományos eszközök praktikussága, hasznossága, speciális, beszélő, ill. hangot adó eszközök, látássérültek számára készült eszközök, tápegységek, hozzáférés, elérhetőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Ismerkedés modern jelölő eszközökkel
- Ismerkedés szinkontrasztos tárgyakkal, alátétekkel
- Szakszerű megvilágítás használata alig - és gyengénlátók számára
- Nagyítási technikák, módszerek, eszközök
- Hangot adó tárgykeresők használata
- Csúszásgátló funkcióval ellátott alátétek
- Beszélő színfelismerő
- Beszélő személy- és konyhamérleg
- Folyadékszintjelzők
- Digitális és mechanikus percórák
- Telefonos applikációk – színek, bankjegyek, tárgyak felismerése.

7-8. évfolyam

MODUL „B”: Háztartásökonómia - az életvitel technológiái

A technika és tervezés tantárgy „B” **Háztartásökonómia – az életvitel technológiái** moduljának tengelye az önellátás, a másokról történő gondoskodás. Középpontja a család, melynek hétköznapijait jelentősen befolyásolja a családellátó tevékenységek megvalósulásának színvonala. A modul tananyagának témaköreibe a négy fő családellátó tevékenység szerveződik: gazdálkodás és munkamegosztás; otthonteremtés; táplálkozás és táplálás; textiltechnika és ruházkodás.

A hagyományokat és értékeket megőrző tartalom kiegészül a XXI. században elvárt tudástartalmakkal. Ennek összetevői magukban foglalják mindazt, amelynek segítségével érthetővé válik és fenntarthatóan tanulható a környezet szervezett átalakítása, fejlesztése, megismerhető a tudományok eredményeinek felhasználása, a korszerű és a látássérültek számára fejlesztett speciális eszközök használata, az emberi és gépi munkával végzett tevékenység. A tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi az ember környezet átalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása.

A tanórákon megvalósuló aktív, elméleti és gyakorlati tanulási folyamatban, komplex alkotótevékenységek útján sajátítják el a tanulók a sikeres önellátó, családellátó tevékenységhez szükséges praktikus ismereteket. Ezért a modult azok az intézmények tudják eredményesen alkalmazni, ahol rendelkezésre áll háztartástan szaktanterem, mely helyet, teret és eszközkészletet biztosít kiscsoportos munkáltatásra, ételkészítésre.

A gyerekek megélik az alkotómunka örömét az egyéni vagy közös tevékenységek során. Büszkéek alkotásaikra, a létrehozott produktumokra. Az esetleges sikertelenséget lehetőségként élik meg, kreatívan továbbfejlesztik alkotásaikat. Saját felelősségüket felismerik, megélik egészségük megőrzésében. Konfliktuskezelési technikájuk kialakul, fejlődik, tudatossá válik. Szabálykövető magatartásuk segíti a rendeltetésszerű, balesetmentes szerszám- és eszközhasználatot.

A tanulóknak a társas tanulási tevékenységek során lehetőségük nyílik érzelmeik őszinte kifejezésére, az empátiára, a kölcsönös elfogadásra. A döntéshozatal során ismereteiket alkalmazzák, mérlegelnek, rugalmasság jellemzi őket álláspontjuk változtatására. A közös döntés mentén tevékenykednek. Korrekciót hajtanak végre hibás döntés, tévedés felismerésekor. Munkatevékenységekben a gyerekek megtapasztalják saját képességeiket, korlátaikat, fejlődési lehetőségeiket.

A munkavégzés során szabálykövető, kooperatív magatartás jellemzi a tanulókat. Ismerik ennek jelentőségét a munka biztonságának, eredményességének vonatkozásában. Felelősséget vállalnak az elvégzett munkáért. A csapatban betöltött szerepük szerint vesznek részt komplex probléma megoldásában. Együttműködőek, együttérzőek, képesek szerepet váltani. Vezető szerepben felelősség és empátia jellemzi őket, nyitottak a társak ötleteire, igényeire.

A tanulók fogyasztói döntéseit, magatartását, életvitelét környezet- és egészségtudatos ismereteik, attitűdjeik irányítják. Különbséget tesznek a valós és a virtuális történések között.

Az egyénileg vagy csapatban végzett alkotótevékenységek során a gyerekek biztonságos (modellezett) helyzetben önállóan igazodnak el a változó körülmények és elvárások között. Folyamatosan szükség van a tervhez viszonyított haladás ellenőrzésére, értékelésére, célok kitűzésére, szükség szerinti újratervezésre. A tanulók meglévő ismereteiket kreatív alkotótevékenységek során újraszervezik, alkalmazzák, további tapasztalatokkal bővítik, gyakorlattá téve az autonóm tanulási folyamatot.

A családellátó és megélhetést biztosító foglalkozások elsajátításának lehetőségeiről tájékozottak a tantervi témák szerinti területeken. Az egyes munkatevékenységek értékét felismerik a társadalom boldogulásában, a hétköznapi biztonságában.

A technológiai kultúrák, az emberiség történetét meghatározó nagy találmányok, életvitelünk hagyományainak megismerése során a gyerekek értékeket fedeznek fel, felismerik azok jövőt meghatározó szerepét. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanulás- és tanításszervezési eljárások.

Évfolyamról évfolyamra haladva a tanulók önállósága egyre nő a tervezési folyamatban, az anyaghasználatban, a cél eléréséhez vezető tanulási út megválasztásában. A pedagógus közvetlen irányító és ellenőrző szerepe változik, hangsúlyosabb lesz a segítő, támogató jellege.

A tanulók felismerik az ember személyes felelősségét a környezet alakításában. Lokális tevékenységeikben megjelenik a globális felelősség érzése. Konkrét problémahelyzetekben – a gyerekek életkori sajátosságaival összhangban – cselekvő elkötelezettség jellemzi őket: tudnak és akarnak tenni önmagukért, másokért, a helyért, ahol élnek.

A nevelési-oktatási szakasz tanóráin folytatódik az alkotótevékenységre épülő tanítási folyamat. Hangsúlyosabbá válnak a felnőtt szerephez tartozó döntési folyamatok, biztonságos iskolai keretek közötti szimulált környezetben. Fókuszba kerül a pénzügyi tudatosság, az otthonteremtés és – fenntartás, a család ellátása, mindez úgy, hogy az egyén feladatain és érdekein túl a társadalmi érdekek, globális célok is helyet kapnak a döntési folyamatban.

Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészségtudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenség alapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket az intézménynek, a fenntartónak kell biztosítania. Kiemelten fontos a biztonságos, látássérültek részére akadálymentesített munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tevő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetők.

Mivel a tevékenységek időigényesek, ezért javasolt a tanórák tömbösítése, alkalmanként legalább két tanóra megtartása.

A 7-8. évfolyamon a technika és tervezés tantárgy alapóraszám: 34 óra.

Témakör neve	Javasolt óraszám
Önellátás	6
Gazdálkodás-munkamegosztás – ügyintézés	6
Otthon a lakásban	8
Táplálkozás és ételkészítés – tankonyhai tevékenységek	10
Speciális és adaptált eszközök használata	4
Összes óraszám:	34

TÉMAKÖR: Önellátás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 6

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Képes önállóan a rendszeresen szedett gyógyszerek előkészítésére, tárolására és szedésére
- Fejlettségének megfelelően meg tudja jelölni és egyedül bevenni saját állandó gyógyszereit
- Ismerkedik az alapgyógyszerekkel és kötszerekkel
- Tudja mit kell tenni közepes és magas láz esetén
- Egyedül használja a szemcseppet
- Egyedül ki tudja venni, tisztítani és visszarakni a műszemet (amennyiben releváns)
- Egyedül meg tudja mérni a testmagasságát beszélő mérőszalaggal
- Egyedül meg tudja mérni a testsúlyát beszélő mérleggel
- Tudja használni a beszélő vérnyomásmérőt
- Ismeri a beszélő vércukorszintmérő készüléket
- Bővíti a személyi és intimhigiénéjével kapcsolatos ismereteit
- Tisztában van a személyes higiénia fontosságával, az egészségre gyakorolt hatásával
- Ismeri a mindennapokban használt tisztálkodási és ápolószereket, az intimhigiénia eszközeit, egyre önállóbban használja azokat
- Megismerkedik a különféle beszerzési forrásokkal és az árakkal
- Ruházatát és cipőit kiválasztja a tevékenységnek, alkalomnak és időjárásnak megfelelően
- Tud be- és kipakolni egy táskába, hátizsákba és a bőröndjébe utazása esetén
- Rendet tart a ruhás- és cipősszekrényben
- Tud gombot felvarrni
- Ismeri az automata mosógép használatát
- Tisztában van a ruhaneműk tisztán tartásának szabályaival (ruhák jelölése, válogatása, textilkezelési szimbólumok, mosások hőfokai, vegytisztítás, folt tisztítás)
- Otthon és a kollégiumban tud ágyneműt felhúzni és ágyazni, maga is tudja ezt időzíteni, kezdeményezni
- Tud egyszerűbb ruhadarabokat vasalni

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és a végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok kialakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: minden ujj, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- Egészségtudatosság egyes elemeinek megalapozása
- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a fürdőszobában és a hálóban
- Együttműködőképesség kialakítása és erősítése
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése
- Állandó gyógyszerek önálló megjelölése, tárolása és beszedése
- Szemcsepp használata
- Műszem kivétele, tisztítása, visszarakása (ha releváns)
- Alapgyógyszerek és kötszerek
- Ismerkedés új tisztálkodási szerekkel, (intimhigiénia, szőrtelenítés eszközei, kamaszkori arcápolás)
- Ruházat kezelése
- Varrás
- Ágyneműfelhúzás
- Hálószoa szellőztetése
- Egyszerűbb ruhadarabok vasalása

FOGALMAK

megjelölt gyógyszerrendszerezők, szemcsepp keret, alapgyógyszerek, kötszerek, személyes higiénia: kéz, szem, száj, arc, test ápolása, intim higiénia: intimbetét, tampon, tisztasági betét, intim szappan, gyanta, epillálás, arclemosó, dezodorok, krémek, igényesség, tisztálkodási és ápolási eszközök, szerek, kozmetikumok, divat, divatos ruházat, divatos cipő, gépi mosás, mosósák, ruhák válogatása színük szerint, mosószerek, adagolás, hálószoa szellőztetése, vasaló, vasalódeszka, megjelölt vasaló, ioncserélt víz adagolása

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Személyes higiénia: kéz, arc, szem, száj, haj, test ápolása

- Intim higiénia
- Gyógyszerek, kötszerek használata, gyógyszeradagoló, gyógyszerfelező használata.
- Ápolószerek, eszközök használata
- Kézi és gépi mosás a kollégiumban
- Mosószerek használata
- Ruhák teregetése, csipesz használata
- Ruhahajtogatás
- Rendrakás a saját ruhásszekrényben
- Vállfák használata
- Hétköznapi és alkalmi ruhák kiválasztása
- Napszaknak, évszaknak és alkalomnak megfelelő öltözködés kiválasztása
- Ruhadarabok összeillesztése szín, minta, stílus szerint
- Táskák, hátizsák, bőrönd be- és kipakolása
- Cipő tisztítása
- Ágynemű felhúzása, ágyazás
- Hálószoba szellőztetése
- Egyszerűbb ruhadarabok vasalása
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

Témakör: Gazdálkodás, munkamegosztás, ügyintézés

Javasolt óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
Tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival;

Felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében

Tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal

Felismeri, megkülönbözteti a pénzügyi helyzetet, a pénztárcában önállóan rendszerezi a pénzt

Üzletben önállóan tud fizetni

Pénzfelismerő applikációkat használ

- Részt vesz családi bevásárlás tervezésében és lebonyolításában
- Tudja, hogy mi mennyibe kerül
- Önállóan kezeli a zsebpénzét, jól gazdálkodik vele
- Tudja mi a tudatos fogyasztás
- Tisztában van a takarékoság fontosságával
- Kezd ismerkedni az ügyintézés szabályaival
- Tanul aláírni
- Tudja mi a környezettudatosság és a környezetvédelem

Fejlesztési feladatok és ismeretek

Tudatosság alkalmazása a tanuló saját életvitelével kapcsolatos döntéseiben

A véleményformálás támogatása

Személyes és családi ügyintézés

A háztartási, családi költségvetés

Öngondoskodás és családi takarékoság

Otthoni környezettudatosság és környezetvédelem

Fogalmak

névjegy, aláíró sablon, ügyintézés, pénzürmék, pénzfelismerők, bankkártya használata, tudatos fogyasztás, jótállás, garancia, tervezés, háztartási költségvetés készítése és annak formái; takarékosági lehetőségek; értékek védelme; környezettudatosság, környezetvédelem, környezetterhelés

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

Ügyintézés formái, szabályai

Iratok rendszerezése

Megjelölt irattartók

Pénzfelismerő applikációk használata, rendszerezés a saját pénztárcában-megfelelő pénztárca használata

Bankkártya használata

Vásárlás különböző üzletekben, élelmiszerek, használati tárgyak árának megismerése

A tudatos fogyasztás szabályai

Különböző élethelyzetekben (feladatleírásban) lévő családok havi költségvetésének elkészítése, elemzése

Bevételek, kiadások csoportosítása, rendszerezése. Javaslattétel a fogyasztás optimalizálására

Látogatás egy közeli bankfiókba vagy banki tanácsadó meghívása: Tájékozódás megtakarítási lehetőségekről, a bank által nyújtott szolgáltatásokról

Témakör: Otthon a lakásban

Javasolt óraszám: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában van a saját környezetében a tisztaság fontosságával
- A saját környezetében, szobájában rendet tud rakni
- Ki tudja a saját szekrényeit takarítani az osztályban, hálóban és otthon
- Tudja, hová lehet szelektíven gyűjteni a papírt, a műanyagot és a használt elemeket
- Megismerkedik új árukkal és azok áraival

- Tudja hol és mit kell vásárolni az otthoni háztartásba
- Részt vesz minél több otthoni tevékenységében, önismeretére építve részt vesz a családi munkamegosztásban
- Az iskolában elsajátított ismereteket és készségeket bemutatja a családjának és elvégzi az otthoni környezetben

Adott szempontok alapján értékeli saját és mások munkáját

A csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja

Megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – száj, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- A rendszeresség és a rendszeret iránti igény formálása
- Környezettudatosságra, igényességre nevelés
- Családon belüli feladatok megosztása és felelősségvállalás fejlesztése, megerősítése

A takarékoság iránti igény fejlesztése

- Együttműködő képesség kialakítása és erősítése
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

Tárgyak és díszek szerepének értelmezése, alkalmazása a lakberendezésben

Kreatív tevékenységek készségeinek fejlesztése

A konyha mint munkahely kialakításának higiéniai, munkaszervezési, ergonómiai szempontjai

A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak

Fogalmak

jó körülmények, kényelem, igényes környezet, napi, heti - és nagytakarítás, porszívózás, porszívó részei, partvis, söprű, felmosó eszközök, mosás, mosószerek adagolása, lakás díszítése, virágok gondozása, fény, fényerősség, fényforrások, a lakás világítása: általános, helyi és hangulatvilágítás; anyagok, minták, díszek szerepe; a konyha bútorai, konyhai gépek elhelyezése; higiénia, munkaszervezés, ergonómia

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Napi, heti- és nagytakarítás: technikák, módszerek
- Rendrakás az iskolai hálóban és saját, otthoni szobájában
- Takarítási technikák, módszerek, tisztítószerek használata, adagolása
- Szisztematikusan végzett mozdulatok kialakítása és gyakorlása
- Összegyűlt szemét szelektív gyűjtése

- Lakás díszítése
- Virágok ültetése, ápolása
- Felkészítés az otthoni háztartásba való tudatos vásárlásra
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

Témakör: Táplálkozás és ételkészítés

Javasolt óraszám: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Tisztában van egészséges táplálkozás szabályaival, fontosságával
- Figyeli a testsúlyát, vérnyomás - és vércukor szintjét
- Tudja miben tud segíteni a dietetikus szakember
- Biztonságosan és önállóan tájékozódik és közlekedik a tankonyhában
- Ismeri a tankonyha felépítését, berendezését és eszközeit
- Tudja mit jelent az „akadálymentesítés” és “ergonómia” a tankonyhában.
- Tisztában van a tankonyhában lévő veszélyekkel. Betartja a biztonsági szabályokat
- Felismeri, hogy egy élelmiszer friss vagy nem, milyen szavatossági idővel rendelkezik, és tudja, hogyan kell azt biztonságosan tárolni
- Mindig tiszta kézzel dolgozik a tankonyhában
- Képes előkészíteni a szükséges eszközöket és nyersanyagokat. Ismeri a tevékenység végzésének a sorrendjét, a sorrendiséget.
- Folyamatosan ismerkedik újabb és újabb receptekkel
- Le tudja írni Braille-ben a recepteket. Megismeri a számítógép hangos programjait, amelyek felolvassák a recept szövegét
- Ismeri az adott recepthez tartozó alapanyagokat
- Ismeri a szezonális és ünnepi ételeket
- Tudja kedvenc ételeinek összetevőit és elkészítési módját
- Egyre önállóbban készíti el az ételeket és italokat
- Balesetmentesen mosogat

Tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe veszi a környezeti szempontokat
Környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból

Tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi

Ismeri a látássérültek rendelkezésére álló önellenőrzési technikákat és módszereket.

Felismeri a személyes cselekvés jelentőségét a globális problémák megoldásában.

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Fogalmak és utasítások megértése

- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok kialakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló megerősítése
- Koordináció fejlesztése: kéz - kéz, kéz – száj, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás, ízlelés
- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a tankonyhában
- Veszélyek elkerülése, biztonsági szabályok betartása

A táplálkozás jelentőségének értelmezése és az egészségtudatosság szerepe az életvitelben
Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozásban az önérdeken túl, a társadalmi
érdekek –figyelembe vétele

Kezdeményező és kitartó munkavégzés

Környezeti szempontok alkalmazása a tevékenység értékelése során

- Együttműködőképesség kialakítása az iskolatársakkal
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése
- Az egészséges táplálkozás alapismeretei

Élelmiszerek, ételek, tápanyagok ismerete

Konyhatechnikai eljárások

Konyhai gépek és alkalmazásuk

A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai

A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai

- Az ételkészítés folyamata, ital és étel önálló elkészítésének élménye

Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei

Biztonságos élelmiszer, ételkészítés, étel

A magyar konyha értékei, hagyományai

Múlt és jelen étkezési szokásai

Hungarikumok, tájjellegű ételek

A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások

Fogalmak

táplálkozás és egészség, diétetika, túlsúly, alultápláltság, testzsír, testtömeg index, élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek, étrendek, étkezési szokások ma és a múltban, akadálymentesítés a tankonyhában, ergonómia a konyhában, hungarikumok, élelmiszer-biztonság, bevásárlás, tárolási módok, tartósítási eljárások, konyhai gépek és biztonságos üzemeltetésük

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Meghívott dietetikus előadása
- Testmagassága mérése beszélő mérőszalaggal
- Testsúly mérése beszélő személymérleggel
- Biztonságos tájékozódás és közlekedés a tankonyhában
- Biztonsági szabályok betartása
- Ergonómia a konyhában
- Konyhai higiénia: kézmosás, bekötött haj

Étrendtervezés – az egészséges életmód és a fenntarthatóság szempontjai szerint

Ételkészítési eljárások

Ételkészítési gyakorlatok tervezése és kivitelezése. A munkák során rendelkezésre álló konyhai gépek használata, gondozása

Élelmiszerbeszerzés tervezése, napi, heti, időszakos bevásárlásokhoz

- Ismerkedés szezonális gyümölcsökkel és zöldségekkel
- Ital és étel előkészítési technológiák: dobozok, zacskók bontása, flakonok, tubusok, konzervek biztonságos nyitása, kicsomagolás, mosás, pucolás, kenés, öntés, vágás, aprítás, reszelés
- Mérés, adagolás
- Konyhai beszélő mérleg használata
- Receptolvasás, leírás különböző technikákkal, - Braille, diktafon, számítógép
- Vízforráló használata, teakészítés
- Meleg/forró folyadék öntése folyadékszintjelző eszközökkel
- Tűzhelyek: gáz - és villanytűzhely biztonságos használata
- Gyufa meggyújtása biztonságosan, öngyújtó használata
- Összetettebb ételek készítése segítséggel: leves, főzelék, burgonya, rizs főzése, nyers hús vágása, sütése, pizzasütés, sütemény készítése
- Ünnepi ételek, ünnepi készülődés – születésnap, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja
- Mosogatás
- A közös tapasztalatok megbeszélése, az átélt érzések megfogalmazása

TÉMAKÖR: Speciális és adaptált eszközök használata

JAVASOLT ÓRASZÁM: 4

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Megismerkedik speciális és adaptált eszközökkel
- Az életvitel területén tudja rendeltetésszerűen használni a speciális és a digitális eszközöket
- Tud elemet cserélni az eszközökben

- Ismeri a tárgyak beszerzési forrását és árát

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Fogalmak és utasítások megértése
- Sorrendiség
- Nagymotorika fejlesztése: az egész test és a végtagok mozgatása, szabályos mozdulatok alakítása, izomerő fejlesztése
- Finommotorika fejlesztése: ujjak, csukló erősítése
- Különböző koordinációk fejlesztése: kéz - kéz, kéz – orr, kéz – szem (a látással rendelkező tanulók esetében)
- Érzékszervi képességek fejlesztése: látás, tapintás, szaglás
- Eszközök működése, használata, megóvása
- Ismeretek, információk szerzése és felhasználása digitális eszközök segítségével
- Motiváltság és önbizalom építése, erősítése, önismeret fejlesztése

Fogalmak

tárgyak azonosítása, felismerése digitális eszközök segítségével, hagyományos eszközök praktikussága, hasznossága, speciális, beszélő, ill. hangot adó eszközök, látássérültek számára készült eszközök, tápegységek, hozzáférés, elérhetőség

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- Ismerkedés modern jelölő eszközökkel
- Ismerkedés szíkontrasztos tárgyakkal, alátétekkel
- Szakszerű megvilágítás használata alig - és gyengénlátók számára
- Nagyítási technikák, módszerek, eszközök
- Hangot adó tárgykeresők használata
- Csúszásgátló funkcióval ellátott alátétek
- Beszélő kinti-benti hőmérő
- Beszélő számológép
- Beszélő színelismerő
- Beszélő személy- és konyhamérleg
- Beszélő mérőszalag
- Beszélő vérnyomásmérő
- Beszélő lázmérő
- Beszélő vércukorszintmérő
- Szemcsepp adagolását megkönnyítő eszköz
- Tablettavágó

- Folyadékszintjelzők
- Digitális és mechanikus percórák
- Braille címkéző
- Braille jegyzetelő
- Látássérültek számára kifejlesztett, új, telefonos applikációk: tárgy-, szín- és pénzfelismerők